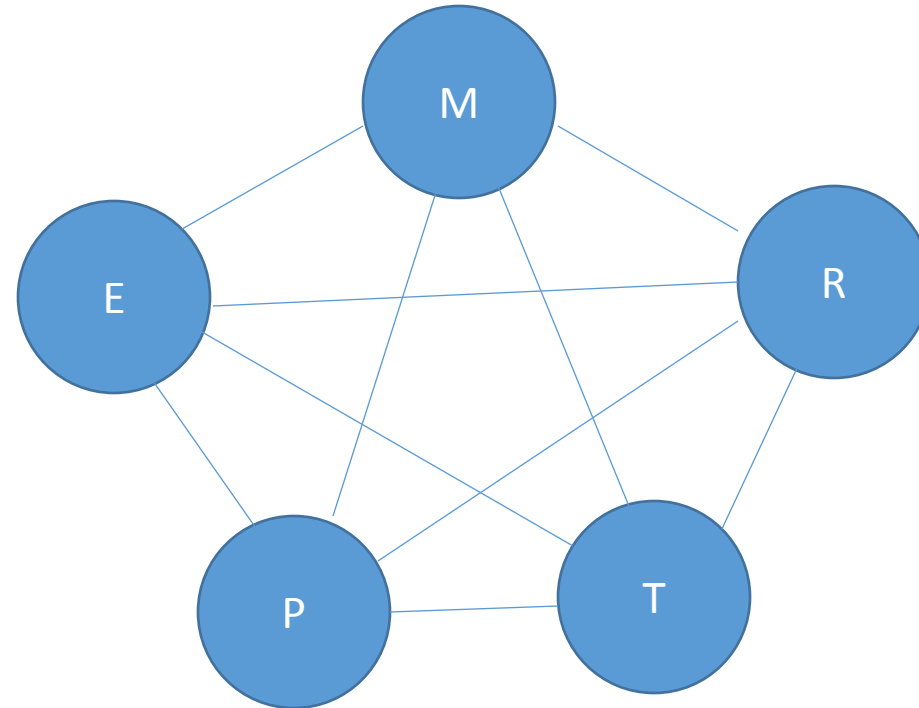

10. výchova rozumova a názoru na svět. Výchova mravní. Subsložky: multikulturní výchova a mediální výchova.

Základy pedagogiky

Doc. PhDr. PaedDr. Kamil JANIŠ, CSc.

Vztahy mezi složkami

Složky výchovy

- výchova rozumová a názoru na svět (R)
- výchova mravní (M)
- výchova pracovní a technická (P)
- výchova estetická a umělecká (E)
- výchova tělesná, ke zdraví a zdravému životnímu stylu (T)

Výchova rozumová a názoru na svět

Subsložky:

- výchova vědecká
- výchova jazyková a výchova ke komunikaci
- výchova intelektuálních citů, vůle a jednání
- výchova názoru na svět a jeho perspektivy
- výchova ekologická
- výchova k rodičovství

Výchova mravní

Subsložky:

- výchova mravního jednání, kázně a charakterových vlastností
- výchova společenská
- výchova humanistická a multikulturní
- výchova právní
- výchova občanská a politická

Pracovní výchovu

Subsložky:

- pracovní výchovu
- technickou výchovu
- ekonomickou výchovu
- výchovu podnikatelskou
- výchova trávení volného času

Výchova estetická a umělecká

Vymezení pojmu **ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA:**

- výchova k ochraně životního prostředí.
- prostředek k tvorbě podmínek života lidí, které neohrožují živočichy a neničí přírodu
- odvětví ekologie (věda o vzájemných vztazích organismů, lidí a prostředí)
- Ekologická výchova se realizuje:
 - prostřednictvím škol
 - hromadnými prostředky
 - osvětou celé veřejnosti.

V čem se mohou děti v **ekologii** zdokonalovat ?

Třídění odpadu – každá vyhozená věc podléhá určité době rozkladu. Je potřeba třídit biologický odpad, skleněné lahve, plechovky, papír, baterie, látky, chemické látky apod.

Šetření energie – učit děti vypínat zbytečně hrající TV, zastavovat zbytečně tekoucí vodu při čištění zubů, zhasínat v místnosti, pouštět topení, umývat nádobí, topit.

Nakupování s rozumem – učit děti nakupovat jídlo v takovém množství, které jsou schopni zkonzumovat v době, než se např. zkazí.

Mimoškolní ekologické aktivity pro děti a mládež

Zájmové kroužky - Mohou být například chovatelské nebo přírodovědné. Děti se seznamují se zvířaty, učí se jak o ně pečovat, starají se o zvířata na farmě a zoo koutcích. Učí se pěstovat bylinky, květiny, drobnou zeleninu, starají se o zahradu apod.

Tábory - ekologicky zaměřená celotáborové hry

Zakládání přírodních rezervací, ochranná tábory, otevírání studánek, opatrování různých rezervací

Vymezení pojmu:

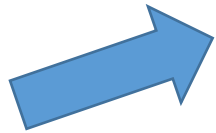
Estetická výchova rozvíjí smysl pro krásu, zejména pak pro emocionální vztah:

- k prostředí,
- lásku k přírodě,
- vztah ke kulturním a duchovním hodnotám.

Metody mravní výchovy

TV 2.1.

Metody mravní výchovy

1) metody mravního uvědomování

2) metody mravní aktivity

1) metody mravního

uvědomování

- a) metody rozumové instrukce**
- b) metody citového a názorného působení**
- c) metody rozvoje morálního úsudku**

1. Metody mravního uvědomování

a) metody rozumové instrukce

- metody požadavků
- metody vysvětlování

b) metody citového a názorného působení

- metody vyvolávání a tlumení citů
(sugesce, agitace, eliminace, substituce, sublimace)
- metody přesvědčování
- metody příkladu

c) metody rozvoje morálního úsudku

- metody řešení mravních dilemat

Objasnění pojmů:

sugesce – podsouvání, našeptávání, dodávání podnětů k ovládní myšlení nebo představ

agitace – působení na mínění, podněcování

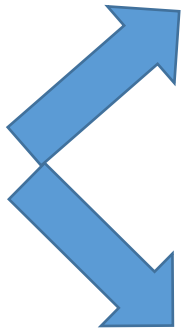
eliminace – vyloučení, odstranění, zbavování se

sublimace – přenesení zájmu (činnosti)

substituce – náhrada, záměna, nahrazení

2) metody mravní aktivity

a) metody usměrňování činnosti dětí a mládeže

**b) metody utváření situací pro samostatnou činnost dětí
a mládeže**

2) metody mravní aktivity

a) Metody usměrňování činnosti dětí a mládeže

- metody režimu
- metody cvičení
- metody očekávání, projev očekávání, slib a výstraha, soutěž, závazek
- metody kontroly (dozor)
- metody hodnocení (odměny a tresty)

b) Metody utváření situací pro samostatnou činnost dětí a mládeže

- metody pověřování úkolem nebo funkcí
- metody utváření samosprávy a spolupráce se samosprávou

Etická výchova

Záměrné působení na rozvoj citového prožívání mravní skutečnosti, morálního myšlení-usuzování, mravního přesvědčení, sebevlády, etického jednání

Cíl etické výchovy:

Cílem je docílit toho, aby:

- jedinec jednal čestně a poctivě,
- respektoval odlišné názory jiných osob a neshody řešil dialogem,
- dokázal synchronizovat svá práva a povinnosti,
- vědomě dodržoval zásady kázně a vedl k jejich dodržování i ostatní,
- měl úctu k pravdě a prosazoval její šíření,
- osvojil si potřebné charakterové vlastnosti

Složky etické výchovy

- Prosociálnost
- Výchovný program
- Výchovný styl
- Metody

Prosociálnost

- Chování zaměřené na pomoc nebo prospěch jiných osob, skupin nebo společenských cílů
- Bez vnější odměny pro autora chování
- Vnitřní potřeba dělat to, co prospěje druhému (druhým)

Výchovný program

- Několik témat
- Výsledkem výchovného programu je osvojení si žádoucích sociálních dovedností žáky

Metody

- Nejčastěji používané metody v etické výchově jsou:
 - anketová metoda,
 - zážitková metoda,
 - učení posilováním žádoucího chování.
- Metody, jejichž výlučným cílem je formování etické kompetence a utváření hodnotové orientace.

Prostředky etické výchovy

- Vědecké poznání skutečnosti
- Umění
- Hra
- Tělovýchovné činnosti
- Prostředí

Mediální výchova

Základní otázky spojené s informací

- Odkud jsem informaci získal?
- Chci mít tuto informaci?
- Kdo jí pro mne připravil?
- Jak jí mám dešifrovat?
- Jak s ní mám dále pracovat?

Komunikace

(z lat. communico = sdíletí se, svěřovati se)

Média – masová média

Hromadné sdělovací prostředky – souhrn prostředků užívaných v procesu masové komunikace. Multiplikují sdělení veřejného charakteru a rozšiřují jej směrem k širokému, rozptýlenému, rozmanitému a individuálně neurčitému anonymnímu publiku.

Elektronická média jsou součástí masových médií (masmédií)

Ekvivalentní výrazy „synonyma“):

prostředky masové komunikace
prostředky masové informace
hromadné sdělovací prostředky
masové mediální prostředky

Dělení médií:

Elektronické mediální prostředky dělíme na:

Rozhlasové

Televizní

Datové

Datové dělíme na:

Intranet

Internet

e-mail

GSM, prostředky a wap

a jiné